

HERMAN JA VILHELMIINA KOPOSEN RAHASTO

Opettajien ja kuvataiteilijoiden jatko-opintoihin

Rahasto perustuu opettaja Martta Koposen (5.5.1895-4.2.1971) testamenttilahjoitukseen vanhempiensa, koneasentaja Herman Koposen (2.7.1866-25.7.1924) ja Vilhelmiina Koposen (o.s. Karén, 8.11.1869-3.2.1954) muiston kunnioittamiseksi. Rahasto edistää opettajien ja kuvataiteilijoiden jatko-opintoja.

Johan Herman Koponen syntyi Nurmijärvellä ja hänen puolisonsa Amalia Vilhelmiina Koponen Uudenmaan läänin Pyhäjärvellä. He avioituivat jo nuorina. Herman Koponen oli Helsingissä aluksi viilaajanopissa ja viilaajana Osbergin tehtaalla, välillä hän työskenteli muutaman vuoden Fiskarsin tehtaalla Pohjan pitäjässä, jossa perheen kaksi vanhinta lasta, Martta Aleksandra ja Herman Valdemar, syntyivät. Myöhemmin syntyivät lisäksi Erkki Adolf ja Aulis Johannes. Kun perhe palasi Helsinkiin, Herman Koposesta tuli P. Siderowin maatalouskonekaupan koneasentaja, joka asensi koneita meijereihin, sahoihin ja voimalaitoksiin ympäri Suomea.

Herman ja Vilhelmiina Koponen olivat kiinnostuneita kirjallisuudesta, ja Vilhelmiina Koponen piti erityisesti historiallisista romaaneista, kuten Pohjoismaiden historiaa koskevista teoksista. Heidän kotinsa oli yksinkertainen, sillä perheen toimeentulo oli niukkaa eikä ylellisyyksiin ollut varaa. Herman ja Vilhelmiina Koponen halusivat kuitenkin antaa lapsilleen mahdollisuuden opiskella, jos nämä sitä itse tahtoivat. He myös kannustivat lapsiaan itsensä kehittämiseen.

Martta Koponen kävi Suomalaisen Tyttökoulun ja sen jatkoluokat. Hän valmistui opettajaksi 1914 ja toimi 40 vuotta Alli Nissisen valmistavan koulun opettajana, myöhemmin myös johtajattarena. Erkki-veljestä tuli menestyvä taidemaalari, jolle myönnettiin professorin arvonimi ansioistaan taiteilijana ja taiteenopettajana.

Kuva: SKR

Martta Koponen luki paljon ja keräsi mittavan kirjaston. Hän keräsi myös vanhoja suomalaisia sananparsia, joista suuren osan oli saanut äidiltään. Hän kävi teatterissa ja konserteissa ja soitti pianoa sen verran kuin opettajantyössä oli tarpeen. Martta Koponen oli huumorintajuinen ja hauska seurassa iloinen, saanalmis ja innostunut.

Eläkkeelle siirryttyään Martta Koponen ryhtyi harrastamaan toden teolla puutarhanhoitoa. Jo hänen äitinsä eläessä he olivat myyneet puutarhan marja- ja hedelmäsadon kauppoihin. Vielä 70 vuotta täytettyään hän käänsi maata ja istutti kasveja.

Ainoa tytär oli vanhemmille rakas, ja Martta Koponen hoiti äitiään isän kuoleman jälkeen 30 vuotta. Martta Koponen halusi kunnioittaa rakastamiensa vanhempien muistoa tekemällä lahjoituksen Suomen Kulttuurirahastolle. Apurahat hän halusi kohdistaa opettajien lisäksi kuvataiteilijoille, koska perheessä oli myös taiteilija ja nämä alat sopivat hänen mielestään hyvin yhteen.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.